

నారాచంద్రాబాబు
9849059562

ప్రపంచ ఉద్యమాల్లో తెలంగాణ ఉద్యమం ప్రత్యేకమైనది. ప్రజాభివృద్ధి, ముక్తమైన పురుషుల ఉన్నప్పటికీ, ఉద్యమం న్యాయబద్ధమైనప్పటికీ, ఉద్యమానికి అనేక అపరేదాలు ఉన్న సందర్భంలో, ఉద్యమ నాయకత్వం వహించిన కేసీఆర్ ది ఒక విలక్షణమైన, దీర్ఘకాలిక ఉద్యమ నాయకుని పట్ల అంతర్గత ప్రతిభను కొనసాగించిన కుట్రలను అంతమొందించి ఉద్యమాన్ని విజయశీరాసు చేర్చగలిగాడు. లోలూనికీ లోగోవాడైనా, భయపడిపోని పోయేమన్నా ఉద్యమం మధ్యనే పుట్టి మునిగిపోయేది. నాయకత్వం స్థానంలో ఉన్న వ్యక్తి సామర్థ్యం, వ్యక్తిత్వం, సాహసమే జయజయాలను సాధించడం అనేక ఉద్యమాల్లో చూశాం. రెక్కలేనన్ని ఒడిదొడుకుల్ని దాటుకొని, తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించడంలో ఆయన ఎత్తుగడలు, పోరాటబలము, సంఘటనాత్మక నిర్ణయాలు వెలసిన ఒక పరిణత రాజకీయ చర్యకల కీలకంగా చనిపోయిన చెప్పవచ్చు.

కేసీఆర్ నిరంతర ఆశావాది. నిరాశకు కలలో కూడా దలచేసినాయు. తన అనుచరుల్లో కూడా నిరంతర ఆశావాది ఉద్వేగం, నిరంతర ఆశావాది భవిష్యత్తు పట్ల విశ్వాసాన్ని కలిగిస్తూ ప్రేరణ అందించాడు. ఇల్లలను కాపాడుకోనే ఆర్థిక కోడి పరితరణాధరను కాపాడుకుంటారు. డబ్బు సంపాదించడానికై కేసీఆర్ యాదాలోకి రావాల్సి అవసరం లేదు, అందుకు అనేక ఇతర మార్గాలూ ఉన్నాయి, ప్రజాప్రతినిధిగా జనం చేత ఎన్నుకోబడి, సేవ చేసే భాగ్యాన్ని పొందడం గొప్ప అదృష్టమని తన క్యాడర్ లో నైతికతను ప్రదర్శించడం, నాయకుడిగా కేసీఆర్ తన ఉన్న కొత్త కొత్తా!

కేసీఆర్ గొప్ప వ్యూహకర్త. ఉద్యమం ముగిసి రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న పిమ్మట తమ పార్టీ ఉద్యమ నేతృత్వం స్థానంలో ఉన్న రాజకీయ పార్టీగా రూపాంతరం చెందుతుందని ప్రతీతించిన సాహసం. తాను సాధించిన తెలంగాణను, తన కలలకు అనుగుణంగా బంగారు తెలంగాణగా రూపొందించడానికి రాజకీయంగా ఆలోచించే కావాల్సిన అవశ్యతను గుర్తించారు. రాజకీయ సుస్థిరత లేకుండా, రాష్ట్రాభివృద్ధి సాధ్యం కాదని భావించారు. అందుకు శత్రువులను చౌరదొంగల కోట్ల వ్యూహాలతో ఇతర క్యాడర్లను పార్టీలోకి ఆహ్వానించడం, తన విధానం అమలుకు కావలసిన సంపూర్ణ మద్దతు కోసం సంభాషణలూ, పోరాటం చేపడుకోవడం సమకాలీన రాజకీయ నిర్ణయం.

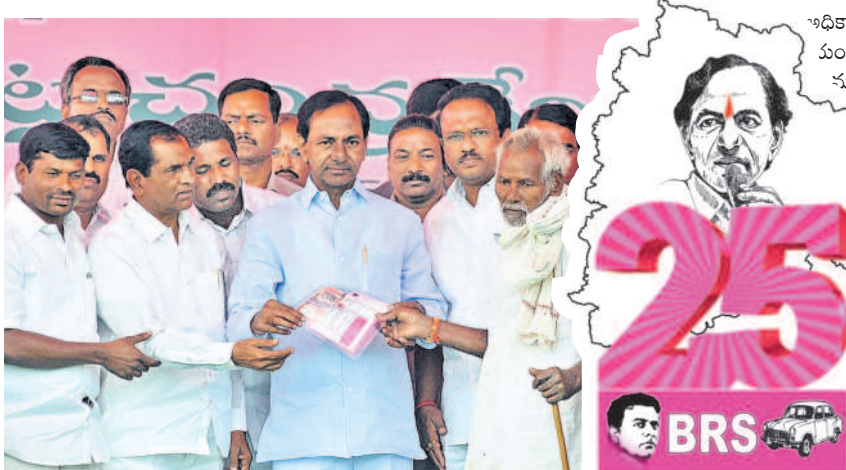
మనసున్న మారాజు కేసీఆర్

గుండె నిండా ఆత్మవిశ్వాసం, గురిపెట్టిన బాణాల్లాంటి మాటలు, మంత్రముగ్ధుల్ని చేసే మాటలు, మాట ఇన్న తప్పని కమిటీమెంట్, కమిటీతో కాలాన్ని భిక్షురించి, కల్లోలాన్ని అభిగమించి గమ్యాన్ని చేరే సాహసం, ఎత్తుగడల్లో కొత్త పోకడలు, మేధస్సులో మేరుశిఖరం, హృదయం కరుణ రసామృతం, నిత్య అధ్యయనశీలి, ఉద్యమ భీకారి... మీటింగ్ లో మేలు కలయికతో మూర్తీభవించిన మానవతామూర్తి కేసీఆర్.

లకు దరఖాస్తు చేసుకుంది. తెలంగాణ సుస్థిరతకు వ్యతిరేకంగా పాపాలు కడుపుతున్న చంద్రబాబు, అతని అనుచర చలనచారణ తోత్తుల కుట్రలను గమనించిన పిమ్మటనే కేసీఆర్ ఈ గడ్డపై ఇంకా ఆంధ్రా పార్టీ అవసరం ఉందా? అని ప్రశ్నిస్తూ, శత్రు శేషం లేకుండా చేయడమే తన లక్ష్యంగా బహిరంగ యుద్ధాన్ని ప్రకటించారు. ఇది కొందరు మేధావులని చెప్పకొనేవారికి నచ్చకపోవచ్చు. ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా చనిపోయే వారిని పార్టీలోకి తీసుకోవడాన్ని వ్యతిరేకించిన తమతో చేరుకున్నారు మాజీ మేధావులు మిమి ర్మించినా, ఆ నిర్ణయం సఫలమై ఆశీర్వాదమైన శత్రుగా వైనా ఆవిష్కృతమైంది. తెలంగాణ కూడా కొత్తగా ఊపిరి పోసుకున్న రాష్ట్రంగా, బాలానిష్టలను ఎదుర్కొనే బేలాగా కాకుండా, భారతదేశంలోనే నంబర్ వన్ స్టేట్ గా నిలపాలన్న ఆకాంక్షతో మధ్య బలహీనం చేశారు కేసీఆర్. అందుకోసం కలిసివచ్చే రాజకీయ శక్తులను కలుపుకొంటూ, కలిసిరాని తెలంగాణ వ్యతిరేక శక్తులను ఏకాక్షరం చేస్తూ సాగిపోయారు.

అభివృద్ధి కామమే కేసీఆర్. ఆయన అభివృద్ధి నమూనాలు సోపానికల్ అప్రోచ్ తో కూడు కున్నవి. సామాజిక అభివృద్ధి, సంక్షేమమే లక్ష్యంగా ఉద్యమ ఆకాంక్షలు నెరవేర్చే దిశగా, ఆయన స్వయంగా రూపకల్పన చేసి, ప్రవేశపెట్టిన మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ, ప్రత్యేక ఇండ్ల నిర్మాణ పాలసీ, నిరంతరాయ విద్యుత్తు కేజీలు వీటి గురుకులాల, కల్వాలపట్టి, పాడి ముబారక్, రైతులకు రుణమాపీ, రైతుబంధు, రైతు బీమా, పింఛన్ వెంపు, బీడీ కార్మికుల పింఛన్ లాంటి పథకాలు, మెడికల్ కళాశాలలు, కాశీ శ్రవం లాంటి భారీ నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలు... విద్యుత్ సమైక్య తెలంగాణను విముక్తి చేసిన చరుగులు తీయించాయి.

కేసీఆర్ తన గొప్ప గుణం ఏమిటంటే... ఎవరు ఆయన వద్దకు వచ్చినా అత్యయంగా రిస్క్ చేసుకోవడం, వారు చెప్పిన విషయాలను ఓపికగా వినడం, దానిలో ఉపయోగకరమైన విషయం ఏమిటా గొప్పగా ప్రశ్నిస్తూ ఇతరుల వద్ద ప్రస్తావించడం. అట్లా ఉద్యమకాలం నుంచి మొదలుకొని ఈనాటి వరకు అనేక ఆయనతో ఇంటర్వ్యూ అవుతుంటారు. 2014 అసెంబ్లీ ఎన్నికల సమయంలో ఎందరో ఫేసిబుక్ లో వ్యక్తపరిచిన అభిప్రాయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని కాంగ్రెస్ తో పాటు పెట్టుకోకుండా, ఒంటిపై పోరుకు సిద్ధపడటం మాన్పి ప్రజాభిప్రాయానికి, శ్రేయోభిలాషుల అభిప్రాయాలకు అభిప్రాయం ఇస్తూ ప్రాధాన్యం ఇస్తూ అర్థమవుతుంది. ఉద్యమం

మంలో కలిసి నడిచిన వారినిందలతో సలహాదారులుగా నియమించుకొని, వారిని పాలనలో లోనే నంబర్ వన్ స్టేట్ గా నిలపాలన్న ఆకాంక్షతో మధ్య బలహీనం చేశారు కేసీఆర్. అందుకోసం కలిసివచ్చే రాజకీయ శక్తులను కలుపుకొంటూ, కలిసిరాని తెలంగాణ వ్యతిరేక శక్తులను ఏకాక్షరం చేస్తూ సాగిపోయారు.

కేసీఆర్ గొప్ప మోటివేషల్! తాను చేపట్టిన అత్యంత ప్రతిభాపాతంగా ప్రవేశపెట్టి, దానివల్ల అమితమైన అన్వేషణ రేకెత్తించి, దానిలో భాగస్వామ్యం కాకుండా ఉండిపోయిన వారిని గతంలో తన రేకెత్తించి, దానిని విజయవంతం చేసి, అందరినీ భాగస్వామ్యం చేసే నైపుణ్యం ఆయన నకు ఉంది. ఉద్యమ సందర్భంలో రాజీనామాలు, సడల్ బండ్, వంటకార్లు, తెలంగాణ సంబురాలు, తెలంగాణ తల్లి విగ్రహాల ఏర్పాటు రకీ, రైతులకు రుణమాపీ, రైతుబంధు, రైతు పాటు రాష్ట్రం ఏర్పాటు తర్వాత, ఏర్పాటు చేసిన ప్రజాప్రతినిధుల ఓరియంటేషన్ క్లాసుల వరకు శ్రవం లాంటి భారీ నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల తీరలేమి, అందరినీ మోటివేట్ చేసి, చివరకు ఘన విజయం సాధించేలా చేసారు.

గొప్ప మానవతావాది కేసీఆర్!
దేశం, గిరిజనులు, బడుగు బలహీనమైన వారి పట్ల ఆయనకు ఎన్నో సంచలనాత్మక నిర్ణయాలతో అర్థం ఏండ్ల సేవలపై పాలకుల వివక్షాపూరిత విధానాల ఫలితంగా అనేక తరాల అంతరించి పోయిన వారిని మళ్లీ తీసుకురావడానికి, తన ప్రభుత్వ ప్రయత్నం ప్రాధాన్యం ఆ వర్గాల అభివృద్ధిని స్థిరపరచుకున్నారు. పథకాల రూపకల్పన, నిధుల కేటాయింపుల్లో వారి అభివృద్ధిని సాధించడానికి కేటాయించారు. అనేక సమస్యలతో తనను వ్యక్తిగతంగా కలిసే వారి పుకారా కూడా దయాధర్మ హృదయంతో స్పందిస్తూ కేసీఆర్.

ఒక్కసారి ఆయనను కలిసి, సాన్నిహిత్యంలో గడిపినవాళ్లు ఎప్పుడీ ఆయన ప్రేమానురాగాలను మరచిపోరు. ఆయనను విమర్శించడానికి వూసుకొని. ఈ విషయాన్ని అనేకులు గతంలో చెప్పారు. ఈ మధ్యనే కేసీఆర్ ను కలిసిన ఒక సీనియర్ జర్నలిస్ట్ కూడా నాతో ఈ విషయాన్ని గొప్పగా ప్రస్తావించారు. ఉత్పత్తి శక్తులతో పాటు, సేవారంగంలో ఉన్న వారిపట్ల అపారమైన ప్రేమను, మానవీయతను ప్రదర్శిస్తారు. ఉద్యోగులు, అత్యధిక కార్మికులకు పీఆర్ డి సమయంలో, వారికి కడుపు నిండా ప్రయోజనం ఉండాలనే వ్యాఖ్యానిస్తూ ఫీల్ చేసుకోవడం ప్రత్యేకత ఆయనలో దాగి ఉన్న మానవీయ కోణానికి నిదర్శనం.

కేసీఆర్ గొప్ప చదువరి. విషయ గ్రాహకుడు. వేలాది పుస్తకాలు చదివిన జ్ఞానంతో ప్రతి విషయం పట్ల సాధికారతను సాధించగలిగారు. తెలంగాణ భాష, సంస్కృతి సాహిత్యం, కళల పట్ల అమాహున మోక్షమే కాకుండా అవ్యాజ్యమైన ప్రేమ కూడా ఉంది. తెలంగాణ ఉద్యమం సైన్సుతో ప్రజలకు ఆయనను చేరువ చేసింది భాష మీద ఆయనకున్న పట్టు. అంతాకాకుండా తెలంగాణ భాషపై వ్యాఖ్యల కీలక భూమిక పోషించిన కవులు, కళాకారుల పట్ల ఎన్నెన్నో గౌరవం, ప్రేమ. ఏ ప్రభుత్వం కనీసం ఆలోచన చేయాలని కళాకారులకు ఉద్ఘాటించిన... వారి పట్ల గల ప్రత్యేక ప్రాధాన్యాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఆంధ్రా పాలకుల పాలనలో విద్యుత్ సమైక్య తెలంగాణ భాష సంస్కృతుల పునరుద్ధరణ కోసం అనేక పద్ధతుల తీసుకున్నారంటే వాటి పట్ల ఆయనకు గల మక్కువ, ప్రాధాన్యాన్ని మనం గమనించవచ్చు.

కేసీఆర్ నిరాదరణకు గొప్ప హాస్యకారుడు. ఆయన ఆహ్వానంతో పాటు మిగతా జీవనంలో ఎంతో నిరాదరణకు గురికావడం. ఇంట్లో కుటుంబసభల మధ్యన, సన్నిహితుల మధ్యన,

దాగిన భిన్న కోణాలను గమనిస్తే అశ్రుభావం మన వంతు అవుతుంది. ఆయనతో గడపడమే ఆ ఉద్యమం. ఆయనతో మాట్లాడటమే ఒక జ్ఞానం. ఆయన సాన్నిహిత్యం అమ్మ ఒడిలాంటి సంతానం కేంద్రం. ఆయనతో కలిసి నడపడమే మరో మహోన్నత తెలంగాణ చరిత్రలో ఒక పుటగా మిగిలిపోవడం!

14 ఏండ్లుగా ఉద్యమ కేంద్రమైనవాడు, ప్రజల కష్టాలు మాన్పి కట్టిబిడ్డలైన రాష్ట్రవాదులు, మన దౌర్జన్య కట్టడమైనవాడు, కాలాన్ని మార్చే కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించుకున్నవాడు, ఉడుకు నెత్తులను పైసాన్ని ఏగిరించినవాడు, ఉద్యమ శక్తిని ఏకం చేసినవాడు, అంబేద్కర్ నాటి ఆయాస్వాని సజీవంగా నిలిపినవాడు, మరణం అంటుల దాకా వెళ్లి మన తెలంగాణ సాధించినవాడు, గడపగడపలో ఉద్యమ హారతులను చూచినవాడు, గమ్యాన్ని ముద్దాడి మనకి రైతు గ్రామీణులను ముందుగా ఉద్యమానికి ఓసమాలు విద్యుత్తును, పాలననే పాలనా నిర్మాణాలు, పోరాటయాదను పాలకులై ప్రజల కలలు పండించినవాడు కేసీఆర్.

అందుకే ఈ 25 ఏండ్ల కాలాన్ని సమీక్షించుకోవడం, సంబురాలు చేసుకోవడంతో పాటు, సారకుడి బెన్నుకొని, కావాలన్నా, సామర్థ్యాన్ని గర్వ చేసుకోవడం మన బాధ్యత. కేసీఆర్ దార్శనికత, నిబద్ధత, నిత్య పరిశ్రమలైన తెలంగాణ అభివృద్ధి జరిగిందన్నది కాలం నిరూపిస్తున్న కలలో నశ్యం! తెలంగాణ సమాజం ఆయన ఆలోచనలకు అసరాగా నిలచారు. నాయకత్వాన్ని బలపరచింది. పది కాలాలు పచ్చగా ఉండాలని నిండు దీపం అవ్వాలి! కేసీఆర్ క్షేమంగా ఉన్నంత కాలం తెలంగాణ సుభిక్షంగా ఉంటుంది. తెలంగాణ ఉన్నంత కాలం కేసీఆర్ కీర్తి అజరామరమై వర్ణింతుంది. (నానకర: బీఆర్ఎస్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి)

భాషకు జీవం పోసిన కేసీఆర్

శతాబ్దాల తరబడి తెలంగాణ భాష వివక్షకు గురైంది. సన్నయి కాలం నుంచి మొదలు కొని 2014 వరకు తెలంగాణ భాష మనకు కాకుండా పోయింది. మన భాష, సంస్కృతి, చరిత్ర అణచివేతకు గురైంది. కాకోజీ, దాశరథి రంగాచార్యులు, అల్లం రాజయ్య, మేముల ఎల్లయ్య, భూతం ముత్యాల వంటి రచయితలు తమ రచనల్లో తెలంగాణ భాషను వినియోగించినా తగిన ఆదరణ లేకపోయింది. తెలంగాణ భాషకు, సాహిత్యానికి పాత్ర పుస్తకాల్లో చోటు లభించకపోవడమే అందుకు కారణం. స్వరాష్ట్రం ఏర్పడక తొలి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ మన భాష, యాస, సాహిత్యానికి పెద్దపీట వేశారు. పాతకాల నాన్న నుంచి కళాశాల వరకు పాత్ర పుస్తకాల్లో తెలంగాణ పదాలు, సామెతలు, జాతీయాలను చేర్చించారు. అంతేకాక తన స్వయంగా తెలంగాణ భాషలో మాట్లాడుతూ అన్ని పద్ధతులను ఆకర్షించారు. నుడికారం, జాతీయాలను, సామెతలతో ఆయన మాట్లాడే భాషామూర్త్యాన్ని తెలంగాణ ప్రజలందరూ ఆస్వాదించారు.

కేసీఆర్ విద్యాభ్యాస కాలం అంతా ఉర్దూ, ఆంధ్రా భాషలో సాగినా ఆయనకు తెలంగాణ యాస మీద మక్కువ తగ్గలేదు. తెలంగాణ వెనుక బాటుతనాన్ని, భాషను పోషించే చేయడాన్ని కల్లాడా చూసిన కేసీఆర్... భాషను బలహీనంగా వేర్పడే మన భాషపై బట్టు సాధించారు. 'బడి పలుకుల భాష గాడు... పలుకుబడుల భాష కావాలి' అని నిశ్చయించిన కాకోజీ మాటల్ని నిజం చేయడానికి కేసీఆర్ పూనుకున్నారు. విజయం సాధించారు కూడా. వాళ్ళాకుర్చుతో, నుడికారంతో, భాషా వైభవంతో రాజకీయ ఉద్దండలను ఎదుర్కొన్నారు. తెలంగాణ ప్రజలకు గౌరవార్థం.

సామాన్యుల నుంచి మేధావుల వరకు అందరికీ సులభంగా అర్థమయ్యేలా చమత్కారంతో, మాటతీరుతో, భాషా సౌందర్యంతో ఆకట్టుకున్నారు. పరిపాలనా రంగంలో ప్రత్యేకమైన మార్పును సృష్టించారు. తెలంగాణ ప్రజాప్రతినిధులు, నేతలు కేసీఆర్ మాట్లాడినట్లు తెలంగాణ భాషలో మాట్లాడాలి. ఆ దిశగా ప్రయత్నించాలి. భాషావరాలకు తెలంగాణ భాషా సౌందర్యం, మామూల్లో అందించే బాధ్యత మనందరిదీ ఉందని గ్రహించాలి. తెలంగాణ భాషా సాహిత్యంపై మరింత పోకోడ సలు జరిపి, భవిష్యత్తు తరాలవారికి అందించే ప్రయత్నం చేద్దాం.

-కాశీశ్వరం కృష్ణమూర్తి, 97051 96097

నాయకత్వ సృష్టికర్త

'సిపీఎంల తిరుగుబాటు విఫలం అయ్యిందని అనుకుంటే వచ్చేదా రోజునీ స్వాతంత్ర్యం రాజీ లేని పోరాటమే విజయం సాధిస్తుంది ముమ్మాటికీ తెలంగాణ రాష్ట్రమే తీరుతుంది'

అనే ప్రాగ్ భవిష్యంతో ఆవిర్భవించిన బీఆర్ఎస్ ప్రయోజనం ఎన్నో మలుపుల మధ్య సాగింది. తెలంగాణ అన్న పదమే విసపడకూడదని నిరంతరం రాజ్యం సమస్యను సీడింగ్ ఒక కాగడా వెలుగులా ప్రజాస్వామిక, పార్లమెంటరీ పద్ధతిలో తెలంగాణ ఏర్పాటు లక్ష్యంగా ఏర్పడిన బీఆర్ఎస్ ఒక కొత్త చరిత్రను లిఖించింది.

తెలంగాణలో అప్పటిదాకా ఆట, పాట, మాటలన్నీ బందీ అయ్యాయి. ఆలాంటి పరిస్థితుల్లో భావజాల వ్యాప్తికి, సభలు, సమావేశాలు నిర్వహించుకునేయకు, తెలంగాణ సమస్యల మీద పోరాడేందుకు బీఆర్ఎస్ ఒక వేదికగా మారింది. అప్పటికే ప్రజా ఉద్యమాల్లో ఉండి నిర్బంధానికి, అణచివేతకు గురవుతున్న యువతరానికి బీఆర్ఎస్ ఆసరాగా మారింది. అంతేకాదు, బీఆర్ఎస్ ఒక కొత్త రాజకీయ తర్యాన్ని సృష్టించింది. తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భం నుంచి నేటి వరకు వేలాది మంది నాయకులను తయారు చేసి, పాలనలో భాగస్వామ్యం కల్పించారు కేసీఆర్. అటెండర్ గా ప్రధానం పోషించిన సామగ్రిగ్, సింగిల్ రాజకీయ ఉద్యమ కాగడా కొప్పులు ఈశ్వర, రైతు కుటుంబానికి పిండిన దాన్ని దేవేందర్రెడ్డి, సునీతా మహేందర్రెడ్డి వంటివారు ప్రజాప్రతినిధులుగా చట్టసభల్లో అడుగుపెట్టడం బీఆర్ఎస్ లోనే సాధ్యమైంది.

జర్నలిస్టుగా ఉన్న రామలింగారెడ్డి, విద్యాని నేతలు బాల్క సుమన్, గాంధీ కిశోర్, ఎల్.కె. శ్రీనివాస్ లాంటివారు ప్రజాప్రతినిధులుగా ఎదిగారు. ఉద్యమ సమయంలోనైనా, అధికారంలో ఉన్నా, ప్రతిపక్షంలో ఉన్నా ప్రజలే తేంద్రంగా పనిచేయాలనే గొప్ప ప్రజాస్వామిక విలువలను కేసీఆర్ వారిలో పెంపొందించారు. రాజకీయాలలో పదవులే కాదని, ప్రజల ఆకాంక్షల ముందు పదవుల్ని త్యజించాలనే అనేక ఉప ఎన్నికల్లో కేసీఆర్ నిరూపించారు. బీఆర్ఎస్ తెలంగాణ ఇంటి పార్టీ. కేసీ ఆర్ నాయకత్వమే తెలంగాణకు శ్రీరామరక్ష అని భావించిన ప్రజల ఆ పార్టీని ప్రతి సందర్భంలో కంటికి రెప్పలా కాపాడుకుంటూ వస్తున్నారు. తెలంగాణ సుభిక్షంగా ఉండాలన్నా, తెలంగాణలో మళ్లీ స్వర్ణయుగం రావాలన్నా బీఆర్ఎస్ లోనే సాధ్యం.

- మాదాసు శ్రీనివాస్

తెలంగాణ భవిష్యత్తు బీఆర్ఎస్

చరిత్ర పాలన నుంచి స్వతంత్ర భారత్ వరకు తెలంగాణకు ప్రత్యేక గుర్తింపు ఉంది. ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేని విధంగా 1940 వ దశకంలో మహోన్నత నాయుడ రైతాంగం పోరాటాన్ని సడీమీ చరిత్ర తెలంగాణ సమాజానికి. పీకే బండగి, డొడ్డి కొమరయ్యల అమరత్వం నేటికీ స్ఫూర్తిగా నిలిచిపోయింది. సాయుధ పోరాట విరమణ, హైదరాబాద్ సంస్థానం విలీనం, బాషా ప్రయత్న రాష్ట్రాల ఏర్పాటు విలీనం కలపడంతో మళ్లీ తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగింది.

అనేక ఉద్యమాల జరిగినా తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ఆపలేకపోయారు. పదవులపై ఉన్న ముమకారంతో ప్రజల ఆకాంక్షలను తెలంగాణ నేతలు ఢిల్లీలో కాకట్టుపెట్టారు. ఈ నేపథ్యంలో స్వరాష్ట్రం కల సాకారమవ్వాలంటే పదవుల త్యాగం తప్పనిసరిని భావించిన కేసీఆర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ పదవికి రాజీనామా చేసి, తెలంగాణ ఉద్యమ కాగడాను చేతబూని బయలుదేరారు. 2001 ఏప్రిల్ 27 వ బీఆర్ఎస్ ఏర్పాటు లోకి వెళ్లారు. తెలంగాణ సాధన ఏకైక ఎజెండాగా సుదీర్ఘ పోరాటం చేశారు. ఆర్ఎస్ఎస్ నుంచి ఆర్ఎస్ఎస్ వరకు అందరూ ఒక్కటి కావాలని పిలుపునిచ్చారు. నిరసనలు, ఆందోళనలతో మహోన్నత ఉద్యమాన్ని నిర్మించారు. కేసీఆర్ అవిశ్రాంత పోరాటం, ప్రజల ఆకాంక్షల ఫలితం స్వరాష్ట్రంగా తెలంగాణ ఏర్పడింది.

ఉద్యమ నాయకుడి చేతుల్లోనే పాలనామగ్గులు ఉండాలని భావించిన ప్రజలు కేసీఆర్ పట్ల కట్టారు. ప్రజల కష్టాలను స్వయంగా చూసిన కేసీఆర్... ఆ వెతలకు చరమగీతం పాడాలని నిశ్చయించుకున్నారు. అనేక విప్లవాత్మక పథకాలను రూపొందించిన అమలుచేశారు. పదేళ్ల పాలనలో తెలంగాణను దేశానిలో రోడ్ మోడల్ గా మార్చారు. తెలంగాణను సుస్థిర అభివృద్ధి వైపు నడిపించారు. తెలంగాణకు అనేక అవార్డులను తెచ్చిపెట్టారు. ఉద్యమంలో పద్యాలనిగింపు, స్వయంపరిపాలన పద్ధతిపాటు కేసీఆర్ నాయకత్వంలో ముందుకుపోయి ముని చెప్పినట్లుగా గర్వపడుతున్నా. నేడు మళ్లీ తెలంగాణ ప్రమాదంలో పడింది. తెలంగాణకు కేసీ ఆర్ నాయకత్వం అవసరమనే భావన ప్రజల్లో కలుగుతున్నది. కేంద్రంలో బీజేపీ వైభవాలను ఎండగట్టాలన్నా, రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రజావ్యతిరేక పాలన నుంచి విముక్త కలగాలన్నా కేసీఆర్ లోనే సాధ్యం. బీఆర్ఎస్ 25 వసంతాల పండగ సందర్భంగా కేసీఆర్ నాయకత్వాన్ని మరోసారి బలపరుద్దాం! భవిష్యత్ తెలంగాణను సంరక్షించుకుందాం!

-నాయుడి రాజీశ్వరరావు, 94902 01066

‘ఇంద్రవెల్లి’ని పార్యాంశాల్లో చేర్చాలి

ఏప్రిల్ 20 వ తేదీ అదివాసీ పోరాట చరిత్రలో మరువలేని జ్ఞాపకం. దేశ స్వాతంత్ర్యానికి ముందు నైజాం పాలనలో కోడి ఫూట్ కేంద్రంగా సాగిన కుటుంబం భూపాలనానికి కొనసాగింపుగా జరిగిన ఇంద్రవెల్లి గోండు రైతుల ఉద్యమానికి 44 ఏండ్లు నిండాయి. ఈ సందర్భంగా గోండు రైతులకు జోహార్ అర్పిస్తూ వారి పోరాటాన్ని మనసం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

1970 వ దశకం చివరలో ఉమ్మడి ఆదిరాబాద్ జిల్లావ్యాప్తంగా అదివాసీలు భూమి పట్టాలు, శిస్తు పనులు తదితర సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. వీరికి గిరిజన రైతుకూలీ సంఘం ఒక దిక్కుపాగా మారింది. అప్పటికే పోరాటాలు చేస్తున్న ఆ సంఘంలో గోండు, కోలాం, కోయ తెగల రైతులు చేరుకు. పోడు పట్టాలు, పావుకారుల పట్టి వ్యాపారంలో మోసాలు తదితర అంశాలపై 1981 ఏప్రిల్ 20 వ ఇంద్రవెల్లిలో గిరిజన రైతుకూలీ సంఘం మహాసభలను నిర్వహించి, భవిష్యత్తు కార్యక్రమాలపై నిర్ణయం తీసుకోవాలని భావించారు. సభకు మొదటి అనుమతి దిచ్చి, ఆ తర్వాత సభ జరిగే రోజు అనుమతిని రద్దు చేశారు. 144 సెక్షన్ రేడియోలు. అనుమతి రద్దయిన విషయం తెలియక జిల్లావ్యాప్తంగా ఉన్న అదివాసీలు పెద్ద సంఖ్యలో ఇంద్రవెల్లికి చేరుకున్నారు. అక్కడ మాటలు వేసిన పోలీసులు వివక్ష భారహీనంగా వారిపై కాల్పులు జరిపారు. ఈ కాల్పుల్లో 17 మంది మరణించారు. వందల మందిని అరెస్టు చేశారు. జలియన్ వాలాబాగ్ హత్యాకాండను పోలీసిన ఈ దుర్ఘటన చరిత్రలో నిలిచిపోయింది. ఈ చరిత్రను భవిష్యత్తు తరాలకు తెలియజేయాలన్న అవసరం ఉన్నది. ఈ నేపథ్యంలో ఇంద్రవెల్లి పోరాట గాథను పాత్ర పుస్తకాల్లో చేర్చాలని అదివాసీ విద్యార్థి సంఘం డిమాండ్ చేస్తున్నది.

నేటికి ఉమ్మడి ఆదిరాబాద్ జిల్లాలోని అదివాసీలు నిర్లక్ష్యానికి గురవుతున్నారు. గూడాలలో విద్య, వైద్యం, తాగునీటి సరఫరా లేదు. అసిఫాబాద్ జిల్లాలో 46 గ్రామాలు, మందిరాల జిల్లాలో 25 గ్రామాలు, సిద్ధర్ జిల్లాలో 12 గ్రామాలు, ఆదిరాబాద్ జిల్లాలో 56 గ్రామాలకు కనీస రోడ్డు సౌకర్యం లేదు. ఈ జిల్లాల్లో విద్య, వైద్య సదుపాయాలు అంతంతవూత్రమే.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో వైద్యులు ఉండరు. పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల సంఖ్యకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యక్షులు లేరు. ఇటీవల కాండ్లో ఆశ్రమ పాఠశాలలో మౌలిక సదుపాయాలు కరువు వైద్యార్థులు చనిపోతున్నారు. ఉమ్మడి ఆదిరాబాద్ జిల్లాలో ఈ ఏడాది 10 మంది విద్యార్థులు చనిపోయారు. ఇటీవల భూస్వాములు, అదివాసీలకు సేవలో మునిగి తేలుతున్నారని. అంటే ప్రాంతాల్లో ఉన్న నాన్ ఏజెన్సీ గ్రామాలను ఏజెన్సీ గ్రామాల గుర్తించడం లేదు. కేంద్ర, రాష్ట్ర పాలకుల ఆర్థిక రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం పెట్టుబడిదారులతో కలిసిపోయారు. ఏజెన్సీలోని సహజ వనరులను దోచుకుంటున్నారు. అసెంబ్లీ ఎన్నికలకు ముందు ఇంద్రవెల్లిలో దళిత, గిరిజన దండోరా పేరుతో భారీ బహిరంగ సభ నిర్వహించిన కాంగ్రెస్ అదివాసీలకు అనేక హామీలిచ్చింది. కానీ, వాటిలో ఏ ఒక్కటి అమలుకు రేపకాలేదు. పాడు ఇంద్రవెల్లిలో జరిగిన హత్యాకాండ నేడూ వివిధ రూపాల్లో కొనసాగుతున్నది. పాలకుల విధానాలతో అదివాసీలు అంతరించిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది. ఇలాంటి సందర్భంలో ప్రజలు ఇంద్రవెల్లి రైతాంగ ఉద్యమాన్ని గుర్తుచేసుకోవడం ఎంతో అవసరం.

- సిద్ధం జంగుదేవ్, రాష్ట్ర అధ్యక్షులు, అదివాసీ విద్యార్థి సంఘం

మోదీ పాలనలో దేశం తిరోగమనం

పదేళ్ల మోదీ పాలనలో దేశం 80 ఏండ్ల వెనక్కి వెళ్లింది. దేశంలో నిరుద్యోగ రేటు 45 ఏండ్ల గరిష్ట స్థాయికి చేరింది. జీడీపీ 8 శాతానికి పెరిగిందని గొప్పలు చెప్పుకోంటున్న మోదీ అందుకు తగ్గట్టుగా ఉపాధి అవకాశాలు ఎందుకు పెరగడం లేదో సమాధానం చెప్పాలి. దేశ జనాభాలో యువత 88 శాతం ఉన్నారు. అధికారంలోకి రాకముందు ఏటా 2 కోట్ల ఉద్యోగాలు కల్పిస్తామని హామీ ఇచ్చిన మోదీ... కనీసం కేంద్రప్రభుత్వంలో ప్రస్తుతం ఖాళీగా ఉన్న 10 లక్షల పోస్టుల్ని అయినా భర్తీ చేయకుండా నిరుద్యోగులకు అన్యాయం చేస్తున్నారు. మరోపైపు లెజిస్లేషన్లు అమలు చేయకుండా ఉండటానికి ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్ని ఫైవేటీజేషన్ చేస్తున్నారు. గత పదేళ్లలో మూడున్నర లక్షల ఉద్యోగాల్ని ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లో రద్దు చేశారు. ప్రభుత్వ రంగంలోని సంస్థల్లో కాంప్రాక్స్ ఉద్యోగుల శాతం 88కి పెరిగింది.

డాక్టర్ బండారు నరేంద్రరావు

మరోపై సామాన్యులు పాడుపు చేయమిదే నరేంద్రరావు ప్రయత్నం అనిపిస్తుంది. 40 శాతం సుందర దేశంలోని ఒక శాతం జనాభా దగ్గర కేంద్రీకృతమైంది. ప్రజాస్వామ్య దేశంలో ఇలా సుందర ఒక దగ్గర పోగుపడటం ఏ మాత్రం మంచిది కాదు. భారతీయ ప్రపంచంలోనే అత్యధిక వృద్ధి సాధిస్తున్న దేశంగా బీజేపీ నేతలు అభివృద్ధిస్తారు. కానీ, గత పదేళ్లుగా దేశంలో పేద రికం తొందరపెట్టుతున్నది. దేశంలోని అత్యంత ధన వంతులైన 0.4 మందిపై సుందర పన్ను వేస్తూ... సుమారు రూ.8 లక్షల కోట్ల సమకూరుతాయి. కానీ, ఆ పని చేయకుండా అదానీ లాంటి వారికి లబ్ధి చేశారేలా ప్రధాని వ్యవహరిస్తున్నారు. పేదలు, మధ్యతరగతి ప్రజలపై కేంద్రప్రభుత్వం అత్యధికంగా పన్నుల భారం వేస్తున్నది. సంపన్నులు, కార్పొరేట్ కంపెనీలకు ట్యాక్స్ రిబేట్లు ఇస్తూ సామాన్యులపై మాత్రం పరోక్షంగా పన్న